

Náš domov

číslo 2/2021

Foto: Pavel Hubáč: U Jezbořic

Léto 2021

Vážené klientky, vážení klienti, vážení zaměstnanci domova,

jakmile se v televizním programu objeví *Malý pitaval z velkého města*, zpozorním. A když potom z televize zazní: „Když máš v chalupě orchestrion...“, je to definitivní... Přichází léto a s ním „okurková sezóna“. Všechno začíná plout na vlně prázdninového režimu, dovolených a letního nicnedělání. To ale neplatí pro náš domov, který se konečně probouzí z nuceného covidového útlumu!

Přinášíme Vám letní číslo časopisu *Náš domov*, na jehož stránkách se dozvíte, jak se v DPS krůček po krůčku vracíme ke kulturnímu životu, na který jsme byli zvyklí a který nám tolik chyběl. Zjistíte, jaké akce plánujeme na letní měsíce, se kterými zvířátky se můžete potkat při canisterapii, kdo v našem domově oslavil 104. narozeniny, kdo zvítězil v soutěži „Jízda na motomeđu“ a mnoho dalšího. Zavzpomínáme na velkou českou herečku Libušku Šafránkovou, na legendárního trabanta, ze kterého se v průběhu let stal regulérní veterán. Nechybí pravidelná rubrika „Kdo je kdo v našem domově?“ ani zábavné příhody našich přispěvatelů. A pokud v létě nechcete zahálet, nalistujte závěr časopisu, kde najdete „Koutek trénování paměti“. Doporučuji neminout strany 34–38, kde se dozvíte mnoho zajímavostí o naší vlasti.

Mgr. Petra Holubová
šéfredaktorka

Co v tomto čísle najdete

Vážené klientky, vážení klienti, vážení zaměstnanci domova.....	2
Krůček po krůčku k běžnému kulturnímu životu.....	4
Soutěž „Jízda na motomeđu“	6
104 let paní Marie Lizánkové	7
Ježíškova vnoučata a canisterapie v našem domově	9
Já a Belmondo.....	13
Veselé „psí“ historky.....	16
Kdo by neznal trabanta?	18
Vzpomínka na pohádkovou Popelku	20
Přednáškové besedy paní Elišky Macháčové.....	22
Kdo je kdo v našem domově?.....	24
Přehled akcí konaných v našem domově ve 2. čtvrtletí 2021.....	32
Koutek trénování paměti	32
Zajímavosti o českých prvenstvích.....	34
Osmisměrka	39
Správné řešení úkolů z Koutku trénování paměti a osmisměrky.....	40
Svoje narozeniny budou slavit.....	41
Noví obyvatelé našeho domova.....	42
S lítostí oznamujeme, že nás navždy opustili.....	44

Krůček po krůčku k běžnému kulturnímu životu

Všichni jsme již netrpělivě očekávali dobu, kdy se dveře našeho domova otevrou nejen pro návštěvy, které byly s určitými omezeními povoleny od 29. března 2021, ale také společenským akcím a aktivitám, na které jsme bývali zvyklí.

První vlaštovkou bylo 30. března 2021 **zahájení canisterapie**, kdy nás navštívila psí maminka Feebee [Fíbí] se svými třemi štěňátky. Pejsky a jiná zvířátka za námi vozí canisterapeutky Olina a Radka ze Zvěřince na statku dvakrát za měsíc.

Na jednotlivých odděleních probíhalo cvičení k rozvoji hybnosti ve velmi omezené míře od 21. ledna 2021. V průběhu dubna se z dlouhého spánku **začalo probouzet relaxační centrum** v suterénu. Přeměna izolační místnosti zpět na relaxační se uskutečnila v polovině dubna a 19. dubna 2021 ho již mohli klienti poprvé navštívit. **Hromadné skupinové cvičení bylo za hojné účasti klientů oficiálně zahájeno 24. května 2021.** Jste tak srdečně zváni od pondělí do pátku od 9:00 do kulturní místnosti na oddělení L1.

Při první aktivitě „Vaření“ 25. května 2021 se pozvaní účastníci za pomoci pracovníků relaxačního centra pustili do bramboráků. Celý domov byl prosycen jejich vůní a my věříme, že se brzy dočkáme dalších dobrot.

Pravidelně se již také konají bohoslužby v naší kapli.
Od 11. května 2021 tak můžete navštívit v úterý od 14:00 bohoslužbu evangelickou či husitskou, v pátek od 14:30 probíhá bohoslužba římskokatolická.

Hudební vystoupení zahájil 26. května 2021 pan Jan Vízner s paní Helenou Krupovou s pásmem známých písní s názvem *Ty naše písničky jsou jako perličky*.

Tím ale samozřejmě nekončíme a Vy se můžete těšit například na hudební vystoupení pana Kubce a velice oblíbené Choltíčanky, návštěvu poníků a přehlídku dravců. Akce plánujeme uskutečnit v letním období na zahradě domova, o konkrétních termínech budete informováni prostřednictvím rozhlasu a plakátů na chodbách domova.

A abychom nepečovali jen o své duševní blaho, ale i o svůj vzhled, můžeme ohlásit i **pravidelné návštěvy holiče, kadeřnice a služby pedikérky.** O jejich příjezdu budete informováni v ranním hlášení.

*Bc. Ilona Bínová
sociální pracovnice*

Soutěž „Jízda na motomedu“

Mezi poslední aktivity, které se uskutečnily v předcovidové době, patřila soutěž „Jízda na motomedu“. Úkolem účastníků bylo ujet co největší počet kilometrů za stejný čas a stejný počet jízd. Zájem byl velký. Soutěže se zúčastnilo 24 klientů z oddělení D3 a D4.

Šťastným výhercem se stal pan Josef Dostál z oddělení D3 s rekordním počtem ujetých kilometrů, a to 69,45 km. V pořadí druhý skončil pan Vladimír Luňáček z oddělení D4, který ujel 59,26 km. A bronzovou příčku obsadila paní Anežka Trsková s počtem 58,27 km. Odměnou pro vítěze byly dvě dunajské klobásky. Výhercům ještě jednou gratulujeme!

*Ilona Vobejdová
pracovnice relaxačního centra*

104 let paní Marie Lizánkové

Ve středu 20. dubna 2021 nás sestřičky pozvaly na oslavu 104 let naší obyvatelky, paní Marie Lizánkové, která se odehrávala v jídelně domova.

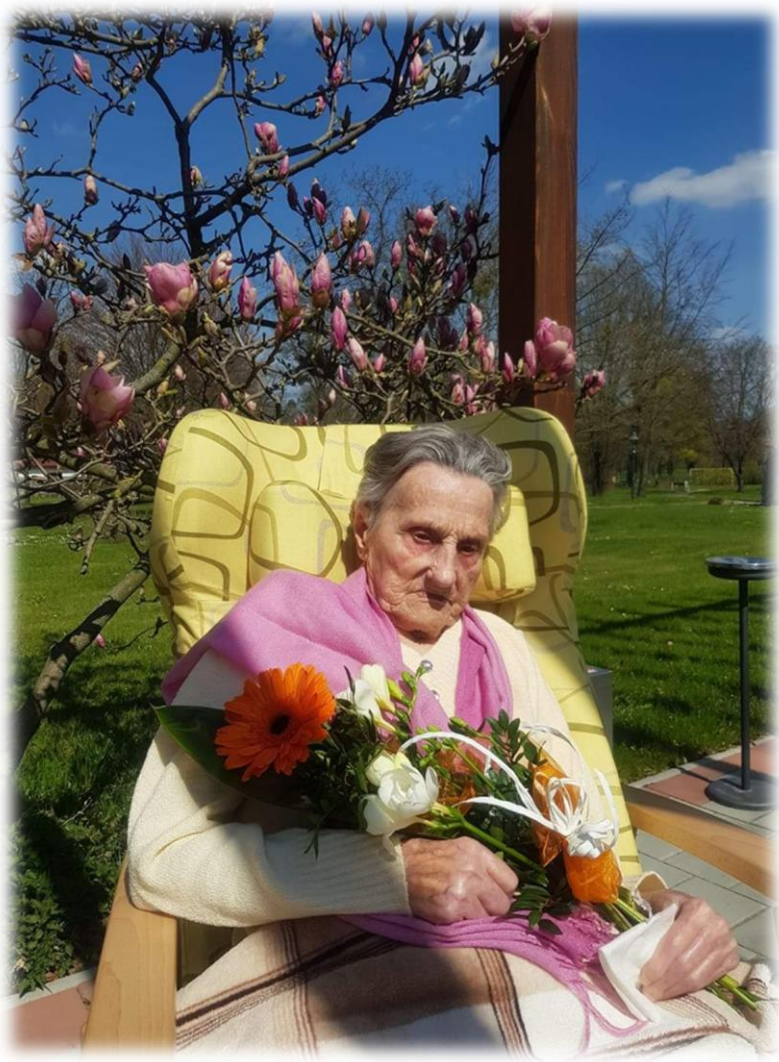
Paní Lizánková byla pěkně oblečená a seděla klidně v křesle. Když jsme tam přišli, spatřili jsme tu nádheru! Tabule prostřená, uprostřed na stole váza s krásnými květinami a dárky – bonboniéra, obrázky, pěkný dort s číslem 104, šálky na kávu a džbán s vodou, vyrovnané skleničky na víno.

Sestřičky a Mgr. Linhartová fotografovaly paní oslavenkyni a nás ostatní u stolu. Fotodokumentace bude dokonalá – nejen pro oslavenkyni, ale na památku třeba do našeho časopisu.

Paní Lizánková byla klidná a my jsme jí zazpívali „Dej nám Pán Bůh zdraví v tom chrudimském kraji!“ A ona se jemně usmála.

Děkujeme za pohoštění a práci těm, kdo se o tuto oslavu a slavnostní chvíle, které jsme s paní Lizánkovou a sestřičkami prožili na našem oddělení, postarali.

Paní Lizánkové přejeme další dobré dny.

*paní Jaroslava Rousková
klientka z oddělení D3*

Díky krásnému jubileu paní Lizánkové navštívila domov také redaktorka Chrudimského deníku Romana Netolická. Její článek z návštěvy u oslavenkyně si čtenáři tohoto deníku mohli přečíst 4. května 2021.

Jaký je recept na dlouhověkost? Dobře jíst a správně se chovat, říká 104letá žena

Marii Lizánkové z Heřmanova Městce bylo půl roku, když na Leninův rozkaz vystřelil křížník Aurora salvu vyzývající k útoku na Zimní palác. Zažila dvě světové války i pád komunismu. Ve středu se v domově pro seniory, který sídlí v ulici U Bažantnice, dožila 104. narozenin.

K jubileu, kterého dosáhne jen málokdo, jí přišli poblahopřát ředitel domova Petr Mazura, usměvavé sestřičky a sociální pracovnice. Nepřišli s prázdnou, oslavenkyni přinesli dort a kytici. „Na sladkém si paní Lizánková ráda pochlubit, sladké miluje.

Stále cucá bonbony,“ prozradila na oslavenkyni sociální pracovnice Petra Linhartová.

Dětství Marie bylo poznamenáno úmrtím maminky, dětství bylo pouhých osm let. Tatínek se už nikdy neoženil a když ke stáru oslepl, dcera se o něj starala. Vdávala se poměrně pozdě a s manželem po válce přivedli na svět jediného syna, a to v Chomutově, kde byla pro muže práce v pohraničí.

Potom se rodina přestěhovala do Starých Čivic na

Pardubicku a manžel si našel práci na Slovensku. „Byl často mimo domov, musela jsem se o dítě postarat sama,“

vzpomínala Marie Lizánková. Celý profesní život byla úřednicí, pracovala i v nynějších pardubických Kávovinách. Vzpomínala také na tehdejší národní výbor, kde dokonce na určitou dobu zastupovala jeho předsedu.

„Neříkám, že bych v životě jen pracovala, taky jsem si dovolila jít třeba zatančit. Byla jsem ráda na světě,“

hodnotila svůj dosavadní život před čtyřmi lety, kdy oslavila sté narozeniny. Právě tehdy uklouzla a zlomila si nohu v krčku, od té doby se její pohyblivost velmi zhoršila. „Paní Lizánková má hodného syna, který ji chodí pravidelně navštěvovat,“ popsal ředitel domova seniorů Petr Mazura. Marii vždycky těšilo to, že má slušnou rodinu, má dohromady šest vnuků a pravnuček. A jak pohlíží na svou dlouhověkost? „Možná mě má Pán Bůh radši, že mě tu nechal déle,“ řekla žena, která věnovala v životě hodně času tělesnému cvičení. Člověk by měl podle jejích slov správně jíst a dobře se chovat. (ron)

Ježíškova vnučata a canisterapie v našem domově

Návštěvy psů proškolených v canisterapii probíhají v našem domově pravidelně již od roku 2014. Opakovaně se přesvědčujeme, že kontakt s pejsky vyvolává u našich klientů úsměv na rtech, dobrou náladu, přináší do jejich života i chodu zařízení novou energii a živé impulsy. U některých lidí pozorujeme terapeutický efekt – kontakt s pejskem připomene hezké vzpomínky a zážitky s vlastními zvířaty v původním domově a zažene špatnou náladu či prožitky bolesti. Hlazení psí srsti má pozitivní vliv na zhoršenou jemnou motoriku a uvolňuje napětí ve spastické ruce. Canisterapii realizujeme převážně individuálně na pokojích, s prioritou ležících klientů, kteří mají omezené množství podnětů. Pokud u někoho pozorujeme výrazný pozitivní efekt, navštěvujeme daného klienta častěji.

Od září 2018 k nám dojíždějí **canisterapeutky Olga Němcová a Radka Pátková.** Nejenže přivázejí na návštěvy své pejsky, ale pokoje klientů navštívily i kočky a zažili jsme zde setkání i s hadem, poníkem, surikatou nebo karakalem. Oblíbeným programem je mobilní zvěřinec, který pořádáme na zahradě domova každý rok v červnu. Při akci máte možnost se zblízka podívat na různorodá zvířata od domácích až po exotická, poslechnout si o nich zajímavé vyprávění a třeba se jich i dotknout. Pravidelně se najdou i odvážlivci, kteří se nebojí nejužšího kontaktu například s hadem.

Ježíškova vnoučata jsou projekt *Nadačního fondu Českého rozhlasu*, jehož cílem je plnit přání seniorů. Je nám ctí, že jsme navázali spolupráci se zakladatelkou tohoto mediálně velmi známého a záslužného projektu, paní **Olgou Štrejbarovou**, a od dubna 2021 do prosince 2021 je canisterapie v našem domově realizována za pomoci Nadačního fondu Českého rozhlasu ze sbírky *Ježíškova vnoučata*.

I dárce z různých koutů republiky, kteří finančně přispívají do sbírky *Ježíškova vnoučata*, jistě potěší, že podpořili návštěvy pejsků, které jsou pro Vás příjemným zpestřením a díky nimž zažíváte na vlastní kůži přínosy léčby lidské duše s pomocí zvířat.

Mgr. Lenka Kellerová
sociální pracovnice

Já a Belmondo

Před rokem v srpnu jsem pocítila, že nutně potřebuji moře a dýchat mořský vzduch. Roušky mi opravdu kvůli malému přísunu kyslíku nedělají dobře. Bylo to tak silné, jako když žena pocítí, že je pravý čas přivést na svět potomka. Zavolala jsem dceři do Francie a řekla: „Letos jedeme k moři, i kdybych tam měla jít pěšky!“

Do poslední chvíle jsem nevěděla, jestli můj objednaný let – tam i zpět – se kvůli pandemii uskuteční. Po přistání v noci jsme ihned hledali volné apartmány u moře. Kdekoliv... Bretaň, Normandie, Azurové pobřeží. Pravda, bylo vše obsazené, jelikož Francouzi měli čas dovolených a řítily se na jih. Měli jsme ještě další problém – hledali jsme možnost ubytování i s pejskem. Našli jsme ubytování, ale až 25 km od moře, a tak jsme denně dojížděli, což se prodražilo na parkovném – přes 20 euro za den. Nevadí, hlavní je MOŘE.

Dcera bydlí na severu Francie, proto jsme k moři putovali asi 700 km. Ubytovali jsme se a rozhodli se najít nejbližší pláž v Marseille. Co čert nechtěl. V tom ruchu města jsme špatně odbočili a vtáhla nás pětiproudá silnice vedoucí do středu města a do přístavu. Provoz byl jako v Indii. Stovky aut, motorky, všechny lehce oťukané, a my vyděšené z toho, že se nedostaneme z města. Takový strach jsem dlouho nezažila. Ve Francii se Marseille přezdívá „Malý Alžír“. Mou původní myšlenku: „Zastav, podíváme se, kde byl hrabě Monte Christo nebo bazilika,“ jsem opustila a prosila, ať jsme rychle pryč. Já i dcera jsme měly slzy v očích, že nás tam nikdy nikdo nenajde. Všude plno lidí, ale nikde žádný policista. Proč ten strach? Marseille je hlavní město Provence, po Paříži druhé největší město Francie, kde žije přes 1,5 milionu obyvatel, mnoho z nich arabského původu. Je to nejvýznamnější francouzský přístav, ale zároveň zde sídlí největší drogová mafie. Marseille je dle statistiky z roku 2018 jedno z nejnebezpečnějších evropských měst a až po ní je italský Turín a Neapol. Tak proto ten strach. V ten den při nás stáli všichni naši andělé strážní a nám se nakonec podařilo dostat ven z města.

Druhý den byl poklidný. „A hurá! Moře, pláž.“ Rozhlédla jsem se po hodně zaplněné pláži, kam se uložíme, a v tom vidím fešného postaršího chlápka vzhledu Jeana Paula Belmonda. Mimochodem, v tom období psali v novinách, že nedaleko od nás je americký herec Brad Pitt s novou přítelkyní a jeho bývalá manželka Angelina je dost našťvaná, že ji vzal tam, kam jezdili spolu. Ale toho jsem neviděla. Stačil postarší Belmondo. Stál tam, opálený, a rozhlížel se, vedle něho polehávala postarší hezká paní s pěknou postavou. Tak jsme si to zamířili k nim a pod slunečními brýlemi jsem

tajně pozorovala podobu s Belmondem. Jenomže pak to přišlo – svlékání šatů – a jen já jsem svítila na celou pláž, což byla pozornost velice nechtěná. Co bylo nejhorší, byla jsem tam v ten den i nejtlustší. „Já nevím, co oni jedí a jak to dělají? Holka z vesnice a opálení hubení ‚frantíci‘. Ach jo.“ Belmondo se taky podíval, ale jinak, než bych chtěla. Tak jsem rychle zaplula s vnoučkem až po krk do moře a nechtěla jsem vylézt, i když už mi byla zima. Ale moře... Vtom se můj čtyřletý vnouček dal do hovoru se dvěma asi dvanáctiletými dětmi a já jim vůbec nerozuměla, tak jsem jen tak koukala na tu krásu a sílu moře. Vnouček se pak otočil a řekl mi: „Tak jsem to domluvil.“ Měl pusinku v obrovském úsměvu a byl pyšný. Vykulila jsem oči a říkám s hrůzou: „Co jsi domluvil?“ „No, dáme si závody. S nima. Na lehátku, kdo bude první támhle (u bójky).“ V tu chvíli jsem nechtěla být poražena dětmi. „Start“ a už jsem frčela... „Vyhráli jsme! Hurá!!!“ Ale ony nás nechaly. Jsou tam hodné děti.

Pak to přišlo. Vylézt z moře. Vidím, jak nás z deky sleduje dcera a vedle ní Belmondo. Dcera vyřeštila oči: „Mami!“ Už jsem byla trochu našťvaná. „No co, ve všech plavkách jsem byla tlustá, tak jsem si musela vzít ty staré. No a co, nikoho tu neznám.“ „Ale, mami, ty je máš naruby.“ A fakt. Byla jsem jak Iveta Bartošová v Itálii.

Zároveň jsem se musela smířit se svým věkem, když na dceru se číšníci usmívali, někdy nemusela

ani platit a pouštěli ji do hotelu zdarma na toaletu. Jednou jsem potřebovala i já. Bohužel můj šarm a krása již vyhasly, nebyla jsem vpuštěna kvůli covidu a mazala na veřejné WC. Všem těmto situacím jsem se již smála, já mám jiné přednosti. Už si to tak neberu a jsem s tím smířená. Na padesátce jsou krásné jiné věci – duchovní.

Večer jsme si dali jídlo z restaurace naproti našemu apartmánu. Byla to restaurace z Madagaskaru. „Jé, co tam asi tak jedí? Skoč pro jídelní lístek!“ prohlásila jsem u sklenky vína. Objednali jsme něco bez masa. Obě jsme zíraly, co to je. Čuchaly... „Ty první...“ „Něco mi to připomíná... Jó, už vím, naši rozvařenou, hustou nudlovou polévku. To stačí, zítra jdeme do italské restaurace!“

Ta byla krásná a výborná. Až na konečný účet. Jedno deci šumivého prosecca za 8 euro, což jsem netušila. Měly jsme každá po sklence a ejhle – započítáno čtyřikrát. „Tak to teda ne! To vrátí!!“ A vystrkala jsem dceru to zařídít. „Sem už nejdu! 16 euro je dost peněz. Já se na to nadřu.“

Jinak super dovolená s nejmilovanějšími. Vlastně ještě ten konec... V den odletu jsme dorazili s předstihem na letiště ve švýcarské Basileji. A nikde nevidím můj let. A už slzy na krajíčku. Já musím do práce... Už mi volal taxi z Prahy, že tu není žádný takový přilet. Tak dcera běhala, švýcarská strana, francouzská strana. Let zrušen kvůli covidu. Ihned jsem s pláčem volala staniční

Milušce do práce. „Co děláš ve Švýcarsku, máš být ve Francii?“ „Nejbližší letiště mám ve Švýcarsku.“ Rozjela se záchranná akce oddělení L0. A zase ti andělé strážní. Pavlínka, má záchrana. „Ali, můj syn je kousek od tebe, asi 300 km, a jede domů do Městce na svatbu, domluv se s ním, vezme tě do Čech.“

Ještě jednou moc
děkuji!!!

*Alice Šírková
pracovnice přímé péče
oddělení L0*

Veselé „psí“ historky

Milujeme zvířátka. Když nám tedy před lety odešel do psího nebe pes Artur, kříženec labradora s anglickým setrem, už jsme věděli, že jednou přijde den, kdy se zase na zahradu vrátí velká rasa. Pořídili jsme si malou čivavu, aby bylo doma veselo, a ta si samozřejmě rychle získala nejen naše srdce, ale také křeslo, gauč a především postel. V zimě to má jisté výhody, protože nepotřebujete do postele ponožky.

Loni na podzim jsem na internetu uviděla fotku štěněte a nevěřila jsem vlastním očím – byl to celý náš bývalý pes, akorát v opačném pohlaví. Neskutečná podoba. A tak jsem ani moc neváhala a rozhodla se, že musí být fenka naše. A stalo se. Jednoho podvečera jsem pod mikinou nesla domů uzlíček, který se vrtěl, kňoural, ale jakmile se dostal do náruče dětí, byl klid. Náš čivaví kluk Akim se s tím nemohl první hodiny smířit a chvíli s námi vlastně nemluvil. Ale pak rychle zjistil, že s touhle holčičkou by mohla být zábava, a tak už druhý den řádili po celém domě. Byla to nerozlučná dvojka, a i přes to, že časem Bella přerostla Akima, jim nic nebránilo v různých lumpárnách.

Zažívali jsme s nimi dosti veselé chvílky, ale humor občas přešel – například když jsem přišla jednou domů a po obýváku byla rozptýlená rozkousaná knížka nebo po celé koupelně rozházené pelety z kočičí toalety. To pak nastoupil můj zvučný hlas i přes jásavý pohled Belly, která čekala pochvalu za dobře odvedenou práci, a oba zalezli někam, kam za nimi nemohu, a dělali, že se jich to netýká. Čas ubíhal a z Belly nám vyrostla půlroční slečna, která prochází základním výcvikem, ale kupa práce s ní nás ještě čeká.

Před časem jsme si v neděli rozdělili práci tak, že já šla sekat zahradu a Michal, hlava rodiny, uvařit oběd. Když jsem měla hotovo, nalákala jsem ho na balkón na krátkou kávu, abychom si užili chvíli klidu. Bella tráví čas převážně venku, ale občas ji také bereme do domu a ona si v poklidu leží pod stolkem v obýváku.

Kávu jsme dopili a byl čas návratu k povinnostem. Při procházení kuchyní se Míša zastavil a s vytřeštěnýma očima povídá: „Tady na tom talíři bylo maso na čtyři vepřové řízky a je tu jeden... A tady na tom bylo plno kuřecích, a tak tři chybí. Kde jsou?!“ No, co Vám budu vyprávět, bylo mi hned jasno, a tak mi trochu cukaly koutky, ale udržela jsem pevnou tvář. Najednou se z kuchyně už skoro křikem ozvalo: „A tady na tom talíři byla vyklepnutá čtyři vajíčka, kde jsou?!“ V tom momentě tam Bella vesele běhala kolem nás a měla naprosto blažený výraz a já jsem volala na dceru, ať okamžitě sbalí Bell a jdou ven. Na otázku: „Proč?“ jsem pouze zopakovala svou větu, akorát s větším důrazem.

Michal stál v kuchyni s výrazem nasupeného lva, kterému právě někdo ukradl oběd. Vyndal plátky masa z mrazáku, které tam před deseti minutami dal, a začal silně tlouct maso na prkénku, až jsem se bála, že ho snad přepůlí. Stoupala jsem si k němu a snažila jsem se nasmát, což mi moc nešlo, a pohladila jsem ho po rameni se slovy: „Míšo, ale ta linka a to prkýnko za to nemůže, tak do toho tak netluč.“ Podíval se na mě stále s výrazem nasupeného lva: „To mám na Bellu, až sem přijde!“ To už jsem se smála nahlas. Chápala jsem jeho rozčilení, ale vybavila jsem si výraz toho našeho štěněte, který byl naprosto blažený. Uznejte – zblajznout tři vepřové řízky, pak čtyři kuřecí a zalít to čtyřmi vajíčky – to je podle mě sen skoro každého psa.

Samozřejmě závěr příběhu je, že vše dopadlo dobře, o oběd jsme nepřišli úplně, Michal se uklidnil, Bella to přežila a vesele radí dál.

Na závěr si dovolím jedno přísloví, které na naši situaci skvěle sedí:

*„Dát psovi kost není laskavost. Laskavost je podělit se se psem o kost,
když máš hlad jako pes.“*

Přeji Vám všem klidné léto.

Mirka Stará
bývalá pracovnice oddělení LO

Kdo by neznal trabanta?

„Splášené trsátko“, „pryskyřičník pádivý“, „bakeliták“ a mnoho dalších názvů pro východoněmecké vozítko s názvem **trabant**. A jak zní nadpis: „Kdo by ho neznal?“ Ne, že bych se nějak vyznala v přátelích na čtyřech kolech, ale nedávno mě zaujala reportáž v televizi, kde hovořili o výročí ukončení výroby tohoto vozidla. A pokud je automobilu více než třicet let, stává se z něho veterán. U trabanta tomu tak od letošního roku je.

Měli ho téměř všichni na svých dvorcích a ve svých garážích. Postával i na našem dvoře. Při túrování motoru vydával typický zvuk, úplně ho slyším – „ryntyntyntytn...“. Pamatuji se, že do kufru auta – jednalo se o limuzínu – se vešel přesně jeden cestovní kufr. Na zadní sedadla se lezlo předními dveřmi jak do tanku. A jet delší cestu za trabantem byl taky zážitek. „Vůně“ výfuku se nedala přejít bez povšimnutí. ☺

Počasí na něj nemělo vliv, protože plast nerezaví. Jednotlivé díly karoserie se lisovaly z duroplastu, což byl materiál sestávající se ze syntetických pryskyřic a bavlněného odpadu. Jednou jsem měla i tu čest ho řídit. I když nevím, jestli čest – byla jsem nervózní z té páky pod volantem

a jak se s ní tak zvláště řadilo. Na to jsem z autoškoly nebyla zvyklá. Dopadlo to ale dobře, dojela jsem na místo určení. ☺

A jaká byla historie tohoto vozítka? V německém Zwickau se od roku 1955 vyráběly luxusní automobily s označením P240 Sachsenring. Tyto vozy byly určeny zejména pro prominentní představitele NDR a byly z nich vytvořeny i otevřené modely pro vojenské přehlídky. Výraznějšího rozšíření jako reprezentační vozy států RVHP ale po prohraných srovnávacích zkouškách nedosáhly. Aby vláda NDR zastavila hromadný úprk obyvatelstva přes ještě otevřené hranice do NSR, kde poválečný hospodářský zázrak radikálně zvýšil životní úroveň a postavil obyvatelstvo na čtyři kola, dala v duchu uplatňované politiky přednost vývoji lidového vozu. Sériová výroba začala v létě 1958. Trabant 601 byl ve své době velmi progresivním automobilem. K dostání byl –

ve východním bloku po dlouhých letech čekání nebo okamžitě jako na západě, ale za západní měnu – ve třech stupních výbavy („Standard“, „S“ a „de Luxe“) a dvou karosářských variantách – Limousine a Universal (Combi). Mimo to byla vyráběna i nenáročná verze s plátěnou střechou a dveřmi, která byla využívána východoněmeckou policií a Národní lidovou armádou. Na černém trhu s novými vozy byl k mání za 20 000 východoněmeckých marek. V roce 1977 stál model

601 S v Československu 36 500 Kčs, Combi Universal o tři tisíce korun více.

Trabant nevynikal spolehlivostí, ale byl oblíben pro svou jednoduchost, snadnou údržbu a opravitelnost. Poháněl ho dvoutakt o objemu 594,5 cm³ a výkonu 23 koní. Auto bylo díky plastové karoserii lehké –

vážilo asi 650 kg – a uhánělo rychlostí až 105 km/h.

Špatná ekonomická situace automobilky a nezáměr o její vozy po znovusjednocení Německa způsobily, že dne 30. dubna 1991 sjel z výrobních pásů ve Zwickau vůbec poslední trabant.

Ještě v dnešní době můžeme občas na silnicích nějakého toho trabanta zahlédnout. Jsou ale nadšenci, kteří si je jako veterány různě vyšperkovávají, pořádají srazy, kde se předvádějí s jejich různými úpravami. Pořádají i závody, okružní cesty kolem světa nebo s nimi přejíždějí přes Saharu.

Jak je vidno, je to vozítko nezníčitelné a mnozí nadšenci na něj nedají dopustit. ☺

Trabant

Použité zdroje:

<https://www.denik.cz/listopad-89-kazdodenni-zivot/vzpominat-na-modrofuka-trabant-ndr-vychodni-blok-auto-20201118.html>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Trabant>

*Mgr. Petra Linhartová
vedoucí sociálního oddělení*

Vzpomínka na pohádkovou Popelku

Jedna z nejoblíbenějších českých hereček, *Libuše Šafránková*, zemřela 9. června 2021, krátce po oslavě svých 68. narozenin. Navždy zůstane nejslavnější filmovou Popelkou, kterou natočila jako devatenáctiletá. Zahrála si princezny, mladé odvážné dívky i nepřehlédnutelné partnerky.

Libuše Šafránková se narodila 7. června 1953 v Brně, dětství strávila ve Šlapanicích u Brna. Lásku k divadlu u ní zřejmě zažehl otec, který v místní sokolovně čas od času připravoval ochotnická představení. Po matce, která učila na oděvní průmyslovce, zdědila zálibu v navrhování šatů. Vystudovala brněnskou konzervatoř, pak se vydala do Prahy, kde začínala v Divadle za branou. Její filmová kariéra započala roku 1971, kdy získala roli Barunky v dvoudílném televizním snímku *Babička* s Jarmilou Kurandovou v hlavní roli.

O rok později, kdy režim z politických důvodů zakázal Divadlo za branou, přešla Libuška Šafránková do Činoherního klubu, kde působila dvacet let.

Právě v Činoherním klubu se také potkala s budoucím manželem, o třináct let starším hercem Josefem Abrhámem. Vzali se roku 1976 a rok nato se jim narodil syn Josef, dnes režisér, scenárista a producent. Roku 1992 společně Šafránková s Abrhámem opustili Činoherní klub, herečka pak do roku 1994 měla angažmá v pražském Národním divadle.

Jednu ze svých největších životních rolí, Popelku, získala dva roky po Barunce. Pohádka *Tři oříšky pro Popelku* z roku 1973 zaznamenala úspěch nejen v tehdejším Československu, ale v mnoha dalších zemích světa, kde patří k tradičnímu vánočnímu programu.

Libuše Šafránková si pak zahrála princezny v mnoha dalších pohádkách –

princeznu z Diamantových skal (*Třetí princ*), Večernici (*Princ a Večernice*), byla cizí princeznou (*Malá mořská víla*). Později si ji milovníci pohádek mohou pamatovat jako Šťestí (*Nesmrtelná teta*), královnu (*Kouzla králů*) nebo čarodějkou (*Micimutr*).

Herecký rejstřík Libuše Šafránkové však byl mnohem širší. Hrála naivky, půvabné mladé ženy, starostlivé maminky, kurážné i bojácné charaktery.

Ze 70. let můžeme ještě vybrat roli Jany ve snímku *Jak utopit Dr. Mráčka aneb Konec vodníků v Čechách* nebo Zuzanu v *Můj brácha má prima bráchu* a v pokračování *Brácha za všechny peníze*.

V 80. letech zářila ve filmech Jiřího Menzela nebo Ladislava Smoljaka. Po boku svého manžela Josefa Abrháma si zahrála například ve filmu *Vrchní, prchni!* nebo *Svatební cesta do Jiljí*. Ve *Slavnostech sněženek* ztvárnila učitelku místní školy, v komedii *Vesničko má středisková* zase nevěrnou manželku žárlivého Josefa Turka.

V 90. letech vytvořila několik charakterních rolí ve snímcích tandemu Jana a Zdeňka Svěrákových jako *Obecná škola*, kde hrála maminku Součkovou, či *Kolja*. Za roli Kláry v *Koljovi* dostala Českého lva za výkon v hlavní ženské roli.

Herecký koncert vytvořila s Ondřejem Vetchým v generačním příběhu z minulého režimu *Báječná léta pod psa* a laskavou maminku ztvárnila v koprodukčním dramatu *Všichni moji blízcí*, poctě siru Nicholasi Wintonovi, zachránci stovek židovských dětí.

Rovněž účinkovala v několika seriálech, například *Náhrdelníku*, *Četnických humoreskách*, *Nemocnici na kraji města – nových osudech*, *Návsi* či *Gymplu s (r)učením omezeným*.

Mezi její poslední snímky patřila hudební komedie *Donšajni* Jiřího Menzela nebo vánoční romance Lenky Kny *Přijde letos Ježíšek?* z roku 2013, v níž si opět zahrála se svým manželem.

Jejím úplně posledním filmem je rodinná kronika Juraje Nvoty z roku 2014 nazvaná *Jak jsme hráli čáru*, natočená podle knihy *Rukojmí* spisovatele Petera Pišťanky, kde Šafránková s Milanem Lasicou ztvárnili prarodiče. Herečka

se objevila také v televizním dokumentárním seriálu *Magický Činoherní klub* mapujícím historii této přední pražské divadelní scény. Snímek v roce 2015 natočil její syn Josef.

V roce 2008 vyhrála anketu České televize pod názvem *Hvězda mého srdce* o nejoblíbenějšího herce a herečku a v roce 2015 jí prezident Miloš Zeman udělil medaili Za zásluhy.

Na velkou herečku blízkou srdci všech diváků zavzpomínala

*Bc. Ilona Bínová
sociální pracovnice*

Použité zdroje:

<https://magazin.aktualne.cz/kultura/film/zemrela-herecka-libuse-safrankova-dozila-se-68-let/r~01815682c92011eba824ac1f6b220ee8/>

<https://zena.aktualne.cz/celebrity/popelka-i-vecernice-oblibena-ceska-herecka-libuse-safrankova/r~1a8cc566a64011ea842f0cc47ab5f122/>

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zemrela-libuse-safrankova-milovana-popelka-166891>

Přednáškové besedy paní Elišky Macháčové

Charita Chrudim, se kterou spolupracujeme v rámci dobrovolnického programu, nám nabídla realizaci přednáškových besed. Lektorkou těchto besed bude dobrovolnice charity, bývalá učitelka Obchodní akademie Chrudim, paní Eliška Macháčová. Provedly jsme průzkum zájmu mezi klienty a následně domluvily konkrétní termíny setkání s různorodými tématy.

V červnu 2021 se uskutečnily besedy s tématem *Jací jsme a jak se vyrovnat s osamocením* a *O čem nám vyprávějí hvězdy*. Na další měsíce plánujeme setkání se zaměřením zejména na historii.

Pokud by Vás některá níže uvedená témata zaujala a chtěli jste se zúčastnit, nahlaste svůj zájem sociální pracovníci.

Témata přednáškových besed	Datum	Čas
Příběhy staré Evropy, základní pověsti (Francie, Německo, Britské ostrovy, Španělsko, Rusko, Balkán, Finsko)	14. července 2021	14–15 hodin
Od Tyranů k Sokratovi – historické momenty a příběhy starověkého Řecka	28. července 2021	14–15 hodin
Pověsti z historie českých a moravských hradů	4. srpna 2021	14–15 hodin
I králové trpí nemocemi – jak viděl slavné osobnosti naší i světové historie lékař Ivan Lesný	18. srpna 2021	14–15 hodin
Pilíře světové literatury s ukázkami – četba románů a bájí 30 minut (Ovidius – Proměny, Apolejus – Zlatý osel, Boccaccio – Dekameron, Viktor Hugo – Chrám Matky Boží v Paříži)	15. září 2021	14–15 hodin

Kdo je kdo v našem domově?

Paní **Jitka Jirásková** (51 let, Skupice) napomáhá klientům v domově ke zlepšování pohybových schopností a zároveň pro ně vymýšlí, jak různorodě a zajímavě trávit volný čas.

Jak dlouho a v jaké funkci v domově pracuješ?

„V domově pracuji od března 2014. Nastoupila jsem jako pracovnice v sociálních službách na oddělení D3 a D4. Po uvolnění místa v relaxačním centru jsem přestoupila tam. V současné době mám na starosti cvičení a aktivity určené klientům oddělení L0 a B. Aktuálně zaskakuji i na oddělení L2 za nemocnou kolegyni, převzala jsem dočasně i její funkci knihovnice. Jsem ráda, když můžu vyhovět klientovi s dobrou četbou, sama ráda čtu. Mám radost, když se na mé doporučení knížka líbí.“

Jaké byly Tvoje jiné pracovní zkušenosti?

„V roce 1988 jsem ukončila čtyřletý obor s maturitou v Kolíně – poštovní manipulanka. Od té doby jsem pracovala za přepážkou na poště Chrudim I. Po mateřské dovolené jsem nastoupila na poštu do Slatiňan. Zde jsem vystřídala peněžní i balíkovou přepážku a pak i doručování.“

Co se Ti líbí na práci v domově pro seniory?

„V práci jsem spokojená, když mám dobré pracovní kontakty se všemi lidmi, počínaje pány údržbáři, paními uklízečkami, pracovníci na vrátnici, klienty, zaměstnanci v kuchyni i v prádelně, pracovníci přímé péče na odděleních, staničními sestrami i paní vrchní sestrou, sociálními i účetními pracovníci až po pana ředitele. Mám radost, když mám s někým stejný nápad a společně ho zrealizujeme.“

„Těší mě, když vidím, že klient díky pohybovému cvičení dělá pokroky, zlepšuje se jeho stav a má z toho radost. Samozřejmě se to vždy odvíjí od nálady, chuti a nadšení pro cvičení a pohyb u každého jedince.“

„Baví mě poslouchat životní osudy klientů. Často nebývají lehké a člověk by ani nevěřil, že se to může stát. Když nastoupí noví obyvatelé, ptáme se jich, co je

v minulosti zajímalo a bavilo. Podle toho vymýšlíme nápady, co bychom jim zde mohli nabídnout, co bychom mohli nového třeba uskutečnit a zrealizovat. “

Je něco, z čeho máš radost, co se Ti za dobu Tvého působení podařilo?

„Po mém nástupu do relaxačního centra jsem se zamýšlela nad nabídkou aktivit a snažila jsem se vymyslet nějaký program, který se zde ještě nekonal. Není zde tolik aktivit, do kterých by se chtěli zapojit muži, takže jsme jednou zrealizovali výrobu ptačích budek. “

Co bys chtěla mít ve své práci jinak, mělo by se změnit?

„Na mé práci bych asi nic neměnila, vybrala jsem si ji sama a baví mě. Obávala jsem se hlášení do rozhlasu, ale postupem času jsem si zvykla. “

Je něco nového, co bys chtěla do své práce nebo obecně v DPS zavést?

„Nenapadá mne nic zásadního, ale ráda bych vyzkoušela skupinové cvičení venku pod naší pergolou, samozřejmě při hezkém počasí. Tak uvidíme. “

Co Tě baví ve volném čase? Čím si takzvaně dobíjíš baterky?

„Doma ve volném čase pletu, čtu a luštím křížovky. Bydlím na statku se zahradou, máme spoustu domácích zvířat (králíky, ovečky s jehňátky, slepice, kačeny, psa, kočku), takže je stále co dělat. “

„Největší radost mi dělá vždy návštěva vnoučat (6letý Tomášek a 3letý Jáchym). “

„Ráda poslouchám hudbu a ráda si zpívám. “

Co bys přála (vzkázala) našim klientům?

„Klientům přeji, aby se v našem domově cítili dobře a spokojeně. “

„Mám radost, že covid-19 už opustil náš domov. Můžeme se konečně potkávat a scházet se na skupinovém cvičení. Také můžeme s klienty péci různé dobroty v kuchyňce anebo vytvářet různorodé výrobky v dílně. Budu ráda, když se noví obyvatelé domova budou co nejvíce zapojovat do našich aktivit. “

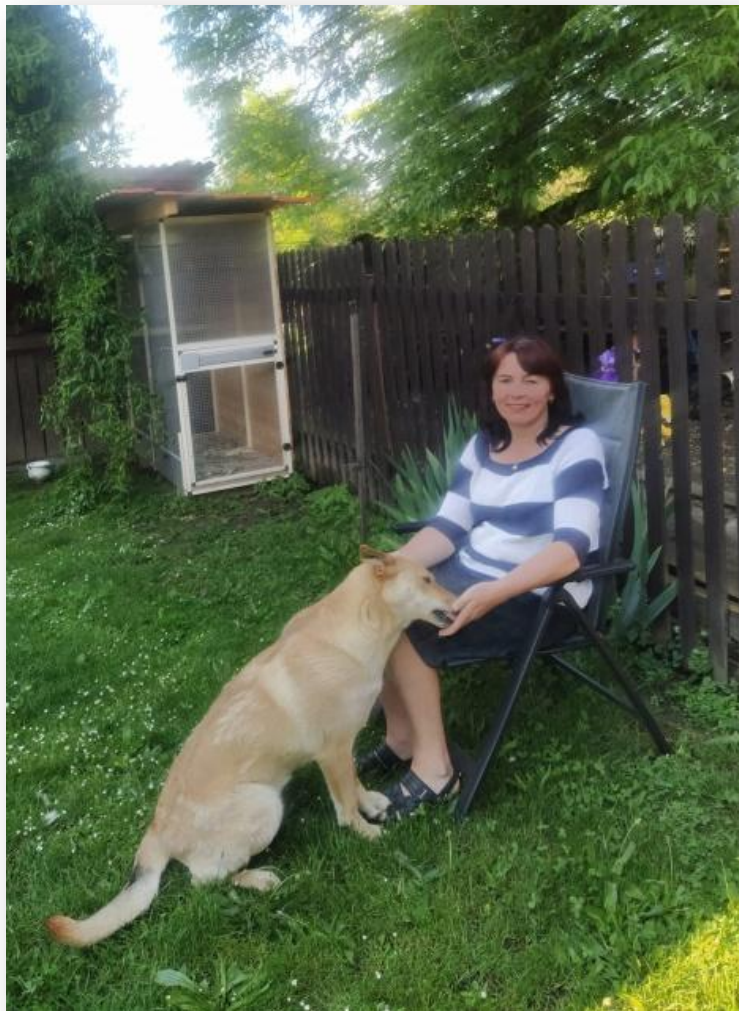
Co bys přála (vzkázala) našim zaměstnancům?

„Zaměstnancům bych přála, aby je práce bavila a naplňovala. “

Máš nějaké přání?

„Přeji si, aby klienti mohli být co nejčastěji v kontaktu se svými rodinami a přáteli, protože vidím, že se pak jejich nálada mění k lepšímu.“

„Aby skončila pandemie a mohli jsme všichni jezdit na výlety anebo se setkávat a posedět v širším rodinném kruhu u kávy.“

Děkujeme za rozhovor.

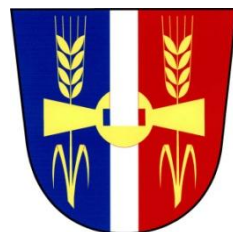

Rodina pana **Václava Kopeckého** (84 let, pochází z Lánů) jakožto rodina sedláků zažila v období komunismu nelehké časy. V rozhovoru s ním se dočtete o tom, jak tyto situace on sám prožíval, ale také to, která zajímavá místa Vám doporučuje navštívit na Šumavě.

Kde jste se narodil, kde jste žil?

„Narodil jsem se v Lánech u Chrudimi. Rodiče byli věřící, chodili jsme v neděli do kostela, maminka nás vždy pěkně oblékla. Rodiče měli v Lánech hospodu a hospodářství. Měli jsme dvanáct hektarů pozemků, pár koňů, dobytek (prasata, krávy – dojilo se ručně). Hospoda fungovala, dělaly se tam i plesy. Na jeden ples dokonce natrénováli mládežníci Českou besedu a pozvali tancmistra Morávka z Chrudimi. Byla sem pozvaná dokonce Kmochova hudba. Když měli v hospodě akci myslivci nebo třeba hasiči, maminka zde vařila. Už tenkrát tam byly parkety, to bylo něco!“

„Všude, v každý vesnici, byli komunisti. Někteří z nich byli vlídný lidi, někteří ale byli zlí, záleželo vždycky na každém jednotlivci. V Lánech bylo hodně těch, kteří chtěli drancovat, krást. Byli to místní lidi, ale blbci. Předseda národního výboru Francouz se třeba ani neuměl pořádně podepsat. V roce 1948 se konaly volby. Dostali jsme dva volební lístky – komunistickéj lístek a prázdněj lístek. Lány vstoupily do historie jako „Bílé Lány“ – bylo tam hodně lidí proti komunistům, hodně sedláků. Proto pak bylo hodně rodin z Lánů vystěhovaných – Sedlákovi, Hromkovi, rodina Malých se musela vystěhovat z jejich domu. Osudy těchto lidí a zločiny proti lidskosti z té doby popisuje ve svých knihách pan Růžička z Vilémova. Taky jsem s ním mluvil a naše rodina je v jeho knížkách uvedená.“

„Naše hospoda komunisty pálila. Před rokem 1952 přišel z okresu přípis, že medlešický pivovar nám nesmí dávat pivo. V Morašicích byli hostinští Paulusovi, tak se s nimi otec domluvil, že nějakou dobu bral pivo od nich, ale pak to zakázali i jim a hospoda se musela zavřít. Budova hospody stále stojí, ale nefunguje. Snacha podniká ve včelách, tak tam má teď včely.“

„Bylo to koncem ledna 1952, byl jsem s otcem ve chlívě, když si pro něj přišel policajt. Ani si v té zimě nedošel domů pro kabát. Běžel jsem za matkou a ta říká: „Ježíš, vždyť mně tady teď vzali peníze!“ Sebrali 49 000 peněz, to byly ještě staré peníze, veškeré vkladní knížky, otcovu životní pojistku. Rabovalo se u nás celkem třikrát. Všechno sebrali a nic jsme za to nedostali, ani po revoluci. Já říkám, že to nebyla žádná revoluce, ale že to byla faleš. Otce zavřeli do Chrudimi a my jsme se ani nedozvěděli, kdy bude mít soud. Dostal tři roky vězení – za nic. V Heřmanově Městci měl pan Čížek výkup prasat, měl nakázáno z okresu, že prasata od nás nesmí vykoupit. Otce pak zatkli za to, že nesplnil povinnost. Bylo mi v té době jedenáct roků. Otec putoval na těžkou práci do Prachovic do lomu, pak do Mostu, Sedlce u Mostu, Hranic na Moravě, do Plzně na Bory. Tam drali peří a špatně se jim na cele u toho dýchalo. Dostali úkol, kolik toho musí sedrat, a podle toho se dostávalo jídlo – ti, co splnili

a dostali víc, tak se pak podělili s těmi ostatními o jídlo. Nechtěl nám o těch těžkých časech ve vězení nikdy moc vyprávět. Do vězení jsme za ním jezdili na návštěvy vlakem – jednou za dva měsíce. Nemohli jsme mu podat ani ruku, dívali jsme se na sebe jen přes sklo. Návštěvy byly dlouhé deset minut, dodnes na to nezapomenu. “

„V dubnu 1952, byl zrovna Velký pátek, přijel chlap na motocyklu a přivezl papír, kde bylo napsáno: ‚Zakazuje se Vám pobyt v Lánech a určuje se Vám pobyt na okrese Roudnice nad Labem.‘ Maminka nabalila nádobí z hospody do košů. A přišel – na to jméno nezapomenu – nějaký Vrbickej v koženém kabátě, chlap jak hora. Ten řekl: ‚To nádobí tady zůstane!‘ Když nás nakládali na vůz, mohli jsme si vzít věci pouze my – já, sestra a máti – otce vůbec nepočítali. A teprve, když jsme seděli na autě, že pojedeme, tak nám řekli tu vesnici, kam se pojede – Račíněves. Vůbec jsme to neznali. Po přistěhování jsme dostali jen dvě malé místnůstky. Pod námi bydlely dvě Němky. Mluvíly německy a my jsme v tu chvíli nevěděli, jestli jsme v Německu nebo v Čechách. Později nám tam dali k dispozici ještě jednu místnost, kde byl hrozný nepořádek, sestra s matkou to tam vydrbaly, ale do rána jsme byli od něčeho poštipání – byly tam štěnice. “

„Neměli jsme peníze, museli jsme pracovat všichni na statku. Já jsem dostal na starost koně a jezdil jsem s nimi, připravoval je na práci, šrotoval obilí. Byl tam jednu dobu správce Čulík – přišel jednou za mnou, když jsem štípal dříví, a říká: ‚Ty máš takovou šikovnou sekyrku... Ukaž!‘ A ukradl mi ji. Takovýhle byli někteří dříve lidi. “

„V roce 1953 proběhla měnová reforma. Musela jste mít 1 200 starých peněz a dostala jste 300 nových peněz. Jenže my jsme měli tak málo peněz, že jsme nedali těch 1 200 ani dohromady. Šel jsem ke kováři, který bydlel kousek od nás, půjčil nám nějaké staré peníze. Já jsem to vyměnil a pak jsem mu nějaké nové dal a on byl šťastný, že těch nových má víc. “

„Otec se vrátil v roce 1955 domů. Zemřel pak asi za půl roku na rakovinu. Chtěli jsme ho pochovat do hrobu v Morašicích. V té době se nedělaly vůbec pohřby z kostela, ale dopadlo to. Šli jsme platit pohřeb, farář chodil sem a tam a pak si řekl o 600 Kč, což bylo na tehdejší dobu hodně peněz. Máti zemřela v roce 1995 a v tu dobu si farář řekl 300 Kč. Navíc ve vězení nebyli muklové pojištěný. Matka, když šla do důchodu, tak neměla pak nárok ani na vdovský důchod. “

Jaký byl Váš další životní osud?

„Šel jsem k odvodům na vojnu, poslali mě k ‚pétépákům‘ (pomocným technickým praporům) na Zelenou Horu u Plzně – psalo se o tom v knize Černí baroni. Všechno nám vzali, neměli jsme peníze, museli jsme pracovat. Tam jsem byl tři měsíce, pak nás odveleli na Svatého Tomáše, což je v oblasti dnešního Lipna. Tenkrát ještě nebylo a teprve se budovalo. Na Šumavě to bylo krásný – tam už nám bylo veseleji, chodili jsme i po muzikách. Pak nás stáhli do Prášil (poslední vesnice na hranicích). Stavěli jsme silnice po celé Šumavě – bourali jsme starý baráky, kameny házeli do tatry. Postavily se klínové kameny a pak se mezi to zatloukají, aby byla silnice pevná. Dnes už se to nedělá. Z Prášil nás stáhli do Bechyně. O víkendu jsme měli volno – chodili jsme do lázní na tancovačky. Pak jsem byl přidělený na Hůrka do Jindřichova Hradce, do Nové Bystřice, Trhanova – tam je náramnej zámek. Byli jsme zaměstnanci Pozisty Plzeň – peníze brali za nás, nějaký nám dávali, ale málo. Pracovali jsme na hranicích a mohli jsme klidně utéct za hranice, ale nikdy mě to nenapadlo, navíc tam byly elektrický dráty. Znal jsem člověka, který chtěl utéct, ale nepřežil – zastřelili ho. Vojnu nám nakonec prodloužili ještě o dva měsíce.“

Jak jste se dostal zpět do východních Čech?

„Maminka se chtěla vrátit zpět do Lánů. Nábytek naložili a cestovalo to vlakem do Bylan. Předseda národního výboru Francouz zabral naši hospodu a maminka se nastěhovala do vejminku vedle ní a já pak za ní. Máma mě přesvědčila, abych šel pracovat do družstva, které bylo založeno roku 1957. Maminka obhospodařovala 300 prasat a vařila slovenským zedníkům, kteří stavěli kravín a bydleli v naší hospodě. V družstvu jsem pracoval celý život.“

Z čeho máte radost, co se Vám v životě podařilo?

„Když jsem byl mladej, první moje myšlenka byla sehnat si hodnou holku a oženit se. To se mi povedlo. Moje žena pro mě byla ukrutný štěstí – rozuměli jsme si, byla s ní všechna pohoda. Samozřejmě někdy nějaká rozepře byla, ale za dvě hodiny to bylo pryč a bylo to dobrý. Byli jsme spolu padesát osm roků. Bohužel mi zemřela v září 2020, pořád na ni myslím a stýská se mi.“

„Když jsme se vzali, chtěl jsem postavit barák. Musel jsem v družstvu podepsat takový blanket, že tam budu pracovat aspoň deset let, aby mi to vůbec povolili. Bourali jsme chaloupku v Bořeticích, vazbu jsme použili, škrábali jsme cihly, aby bylo z čeho stavět. Dal jsem si závazek, že každý den po práci musím 50 cihel oškrábat. Jak se natahoval den, tak jsem oškrábal až 100 cihel,

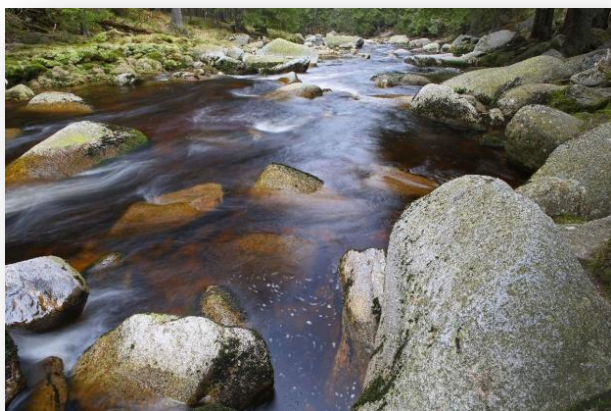
dokud na to bylo vidět. Nebylo nic k sehnání. Stavitel, kterému jsem zadal plánky, mi pomohl sehnat na stavbu heraklitové tvárnice. ‚Troškovali‘ jsme to, jak jsme mohli, pomáhal mi hodně švagr.“

„Když jsem pracoval v družstvu, musel jsem umět opravit, rozebrat a postavit různé stroje, aby to zas druhý den fungovalo někde na jiném poli. Měl jsem z toho radost, když se mi dařilo a všechno to běželo, jak mělo. Doma jsem si dal do kupy traktůrek.“

Co jste rád dělal ve volném čase?

„U baráku jsme měli velkou zahradu a pěstovali jsme brambory, zeleninu, bylo kolem toho dost práce. Postavil jsem si ‚fóliák‘. Měli jsme slepice, prasata, každý rok jsme zabíjeli. Po revoluci nám mělo dát družstvo náhradu – vybral jsem si krávu. Měl jsem ji doma, nejdřív jsem ji dojíl ručně.“

„Měli jsme tři syny. Když byli kluci malinko větší, bylo už víc peněz a koupili jsme si auto – pravýho žigula. Jeli jsme na týden na Šumavu, do Kašperských Hor. Chtěl jsem se podívat na místa, kde jsem sloužil jako voják. Šumava je moc krásná. Vyrazili jsme na Prášilské jezero, na Poledník, dojeli jsme až na Lipno, do Frymburku. V Lenoře vyrábějí barevné a všelijaké sklo, na Antýgl a odtud pěšky podél Vydry – je to tam krásný. Vydra mohutně šumí a žene se přes velké

balvany. Voda je zde tmavá a špinavá, protože pramení v rašeliništích. Jde se dál až na Šenkovu pilu, kde jsou dvě elektrárny – stará a nová; jsou tady prohlídky i s průvodcem. Stýkají se zde Křemelná a Vydra a odtud teče Otava, která nemá pramen. Dříve zde plavili dříví, sestavili vory a na nich jeli

až do Prahy. V Klenčím jsme jako vojáci stavěli barák, je to tam do kopce, je tam pomník Jindřicha Šimona Baara. V Újezdu je chalupa Koziny a tam Jirásek vystavuje svoje spisy. U Příbrami je muzeum obětí komunismu.“

„Jinak jsme občas jezdili třeba i a poutě, například do Domažlic, byla to nádhera. Hudby všude hrají, tancuje se v krojích. Pěkná byla také pout' na hoře Říp. Vypravili jsme se tam po revoluci, kdy tam

byla otevřená rotunda a venku se konala mše svatá. Jeden muzikant tam hrál na trubku Čechy krásné, Čechy mé – to byla nádhera. Když jsem tam byl poprvé, bylo vidět od Řípu až k Praze a na druhou stranu k Děčínu. Ted' naposled už to bylo zarostlý. Jeli jsme autobusem i na pout' na Svatou Horu.“

Jaký máte recept na vitalitu a dobrou náladu?

„V životě jsem se dost nadřel, ale měl jsem z toho dobrý pocit.“

„Snažím se hýbat a chodit na procházky, abych se udržoval.“

„Rád si s lidmi popovídám.“

Jak jste spokojený v našem domově pro seniory, co se Vám zde líbí?

„Je to tady nádherný. Měl jsem z toho strach, než jsem sem šel. Hlavně z toho, jakého budu mít spolubydlicího.“

Co byste přál (vzkázal) našim klientům?

„Dobrou mysl a nebrat tu nemoc, co člověk má, tak vážně. Nepřemýšlet pořád nad nemocemi, snažit se zajímat i o něco jiného.“

Co byste přál (vzkázal) našim zaměstnancům?

„Sestřičky jsou moc milé a hodné. Když něco potřebuji, ochotně vše udělají.“

Máte nějaké přání?

„Jestli tady ještě nějaký rok pobudu... Moji kluci mají každý rodinu, tak bych jim přál, aby ten život dobře prožili. Jeden syn už mi bohužel zemřel, zůstala po něm manželka a tři děti, už jsou velký. Vnučka Lenička si ted' začala stavět barák vedle hospody a vejminku, kde jsem bydlel s rodiči. Tak jsem rád, že tam bude bydlet.“

Děkujeme za rozhovor.

Přehled akcí konaných v našem domově ve 2. čtvrtletí 2021

Duben

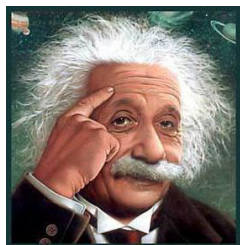
- 9. 4. 2021 Canisterapie
- 22. 4. 2021 Canisterapie

Květen

- 4. 5. 2021 Canisterapie
- 17. 5. 2021 Canisterapie
- 26. 5. 2021 Hudební program p. Víznera *Ty naše písničky jsou jako perličky*

Červen

- 11. 6. 2021 Canisterapie
- 14. 6. 2021 Canisterapie
- 16. 6. 2021 Přednáška *Jací jsme – náhled do psychologie*
- 24. 6. 2021 Zvěřinec na statku
- 25. 6. 2021 Pěvecké vystoupení Magdy Malé
- 28. 6. 2021 Přednáška *O čem nám vyprávějí hvězdy*
- 29. 6. 2021 Canisterapie

Koutek trénování paměti

Přestože začínají být velká tepla a náš organismus jde spíše do útlumu, neměli bychom nechat zakrňovat naše mozkové buňky. Otevřete si po ránu okno, pusťte do pokoje čistý vzduch a vrhněte se na úkoly níže!

***V následujících slovech promíchejte písmena tak,
aby vzniklo jiné smysluplné slovo:***

A. LOKET

B. VOSA

C. TABÁK

D. OTEC

E. ČERT

F. OPAK

G. SLITINA

H. PORUCHA

I. KAPR

J. DATEL

Poznáte podle ingrediencí, o jaký se jedná nápoj nebo jídlo?

A. obilný slad, voda, chmel
.....

B. hovězí maso, kořenová zelenina, smetana
.....

C. brambory, vejce, česnek, majoránka
.....

D. červené víno, hřebíček, skořice
.....

E. listové těsto, jablka, skořice
.....

F. špekáček, cibule, sladkokyselý nálev
.....

G. kopr, smetana, sůl

H. brambory, majonéza, kyselé okurky, vejce natvrdo

I. plátek hovězího masa, slanina, kyselá okurka, vařené vejce, párek

J. plátek vepřového, kuřecího,... masa, mouka, vejce, strouhanka

Pro zájemce, kteří se dříve účastnili skupinového trénování paměti, máme dobrou zprávu – od září 2021 se chystáme tuto aktivitu obnovit. Věříme, že se opět zapojíte a Vaše řady rozšíří třeba i noví obyvatelé domova.

Úkoly pro Vás připravila a inspirovala se stránkami www.totemplzen.cz a www.HC4.cz

*Bc. Ilona Bínová
sociální pracovnice*

Zajímavosti o českých prvenstvích

- „Zpátky ni krok“ je původně sokolské a legionářské heslo.
- Antonín Holý významně přispěl k léčbě AIDS.
- Čech Jan Jánský objevil, že krev se dělí na čtyři skupiny.
- Čech průměrně vypije 17 litrů tvrdého alkoholu ročně, díky tomu jsme první v evropském žebříčku.
- Čechy a Morava byly během více než tisíciletí oddělené jen 19 let.

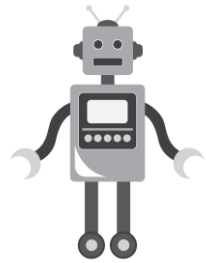

- Čechy a Morava byly za první republiky jednou z nejvyspělejších zemí na světě.
- Češi byli po Američanech a Sovětech třetím národem v kosmu.
- Češi byli za první světové války zdatnými ponorkáři.
- Češi patří mezi nejlepší jezdce na koloběžkách na světě.
- Češi vynalezli kontaktní čočky.
- Česká republika je největším výrobcem gramofonů v Evropě.
- Česká republika je v současnosti největším producentem gramodesek na světě.
- Česká republika se může pochlubit nejstarší potrubní poštou.
- Česká tisícikoruna vydaná v roce 2008 byla nejlepší bankovkou světa.

- České země na rozdíl od Polska či Slovenska existovaly přes tisíc let.
- České židle TON získaly nejprestižnější ocenění za design. Zná je celý svět.
- Česko je světovou špičkou ve výzkumu a výrobě nanovláken.
- Česko má nejhustší turistickou síť v EU a jednu z nejpropracovanějších na světě.
- Česko má nejhustší železniční síť na světě.
- Československý tank LT-38 je považován za nejlepší lehký tank druhé světové války.

- Český lyžařský svaz je nejstarší na světě.
- Čeští lékaři úspěšně vyhrávají nad zákeřnou leukémií.
- Čeština dala světu slova robot, pistole, dolar, houfnice nebo chřipka.
- Do zpěvníků světa se dostala česká píseň *Škoda lásky*.
- Evropská unie chrání české výrobky jako špekáčky, hořické trubičky nebo syrečky.
- Ferdinand Porsche se narodil v severních Čechách.
- Hokejové puky z Česka byly i v Soči.
- Hřidel londýnského „oka“ (londýnská atrakce – „ruské kolo“) byla vyrobena v České republice.

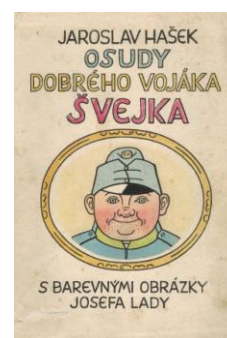

- Identifikační značka „OK“ je tím nejcennějším na Českých aeroliniích.
- Jan Lucemburský je v zahraničí známější jako Jan Slepý.
- Jednotka nadzvukové rychlosti se jmenuje podle rodáka od Brna – Mach.
- První skladba, která zazněla na povrchu Měsíce, byla Dvořákova *Novosvětská*.
- Karel Klíč vynalezl hlubotisk.
- Karel Loprais si jako jeden z nejlepších závodníků vysloužil přezdívku *Monsieur Dakar*.

- Kdybyste si chtěli koupit nejdražší obraz českého autora, potřebujete přes 50 milionů korun.

- Kostka cukru je český vynález.
- Legendární „Slovenskou strelu“ od Tatry trumflo až Pendolino.
- Lodní šroub je český vynález.
- Mezinárodní den studentstva vznikl kvůli zavření českých vysokých škol nacisty v roce 1939.
- Nacisté popravili jen jednoho předsedu vlády - Čecha Aloise Eliáše.
- Náš rozhlas vysílal jako první v kontinentální Evropě.
- Nejznámější českou knihou je Haškův Švejk.
- Otto Wichterle vynalezl silon, kontaktní čočky a další.
- Podkarpatská Rus se chtěla v 90. letech k Československu znovu připojit.

Ř

- Podle „Ř“ poznáte češtinu.
- Pojem expresionismus vytvořil český historik.
- Poláci považují Čechy za svůj nejoblíbenější národ.
- Pozdrav „Čest práci“ vymyslel Baťa.
- Pozdrav „Nazdar“ vznikl v roce 1851.
- První „záchytka“ vznikla v Česku.
- První Československá republika byla největším výrobcem a vývozcem zbraní na světě.

- První železnice v kontinentální Evropě byla v Čechách.
- Prvorepubliková armáda čítala během mobilizace na jeden milion mužů.
- ŠKODA AUTO je třetí nejstarší automobilkou na světě.
- Slavné „angličáky“ se inspirovaly krabičkami od sirek ze Sušice.
- Slovo Česko je známé minimálně od roku 1777.
- Nejčastěji vařený druh piva byl vynalezen v Plzni, a proto se nazývá „plzeňské“.
- V České republice je nejstarší palírna na světě.
- Tatra je druhá nejstarší dosud existující automobilka světa. Tatra vyráběla kdysi i letadla.
- Svisle pověšená česká vlajka musí mít bílou barvu vlevo.
- V České republice máme také mumie.
- V Česku vznikl první mezinárodní park tmavé oblohy.
- V naší zemi žije přes 1 100 stoletých lidí.

To koukáte, kolik je zajímavostí kolem nás...

Z internetu načerpal

Bohumil Vaníček
bývalý pracovník DPS

OSMISMĚRKA

Francouzské přísloví: „Kdo chce spáti sladce, **TAJENKA MÁ 10 PÍSMEN.**“

L	O	T	Š	O	P	A	A	A	Ť
V	D	K	P	R	O	G	R	A	M
K	V	E	O	Č	S	Á	M	K	Y
E	O	U	S	P	L	A	V	K	K
Z	D	M	E	I	I	O	Ř	A	E
Á	Í	S	P	Á	N	E	K	L	K
F	I	A	K	R	M	A	S	T	I
M	K	Ť	R	I	O	E	V	O	E
E	Á	U	V	E	S	M	Í	R	T
Ě	T	R	V	T	Č	C	I	P	CH
T	A	K	Č	A	M	Y	V	S	E

APOŠTOL
ÁRIETA
ČTVRTĚ
EMFÁZE
FIAKR
KAKAO

KAPILÁRA
KOMPROMIS
KOPIE
KRUŽAS
LOKTE
MASTI

NAVRCH
ODVOD
POSLI
PROGRAM
PROTLAK
PROUD

SÁMKY
SESLE
SPLAV
VESMÍR
VYMAČKAT

Převzato z internetové stránky <http://www.krizovkarsky-raj.cz/>

Správné řešení naleznete na straně 40.

Správné řešení úkolů z Koutku trénování paněů ze stran 32–34 a osmisměrky ze strany 39

A – KOTEL
B – SOVA, SAVO

Tajenka osmisměrky ze strany 39:

AŤ VEČEŘÍ KRÁTCE

C – KABÁT

D – OCET

E – TERČ

F – OKAP

G – LISTINA

H – ROPUCHA

CH – PRAK, PARK

I – DELTA, DATLE

A – pivo

B – svíčková na smetaně

C – bramboráky

D – svažené víno (svařák)

E – závin (štrúdl)

F – utopenci

G – koprová omáčka

H – bramborový salát

CH – španělský ptáček

I – řízek

Svoje narozeniny budou slavit

p. Dušek Vladimír	2. 7. 1927
p. Mlejnek Josef	5. 7. 1932
pí Sommerauerová Ludmila	5. 7. 1935
Mgr. Pitrová Hana	11. 7. 1938
pí Dachovská Jiřina	11. 7. 1940
pí Marková Hana	23. 7. 1955
pí Kopecká Viola	29. 7. 1943
pí Janatová Zdenka	31. 7. 1932
pí Nešetřilová Jaroslava	2. 8. 1932
pí Hubáčová Milada	11. 8. 1934
pí Procházková Marie	12. 8. 1941
pí Pochobradská Vlasta	1. 9. 1950
pí Konstantinová Věra	4. 9. 1953
pí Merclová Marie	6. 9. 1936
pí Binderová Marie	10. 9. 1932
pí Valentová Alena	16. 9. 1937
p. Žďárský Stanislav	21. 9. 1948
pí Burešová Miroslava	24. 9. 1934
pí Bauerová Jitka	26. 9. 1942
pí Fidrová Emilie	26. 9. 1948
pí Zikmundová Božena	27. 9. 1928
pí Procházková Věra	30. 9. 1945

Přejeme všechno nejlepší!

Noví obyvatelé našeho domova

p. Pithart Vladimír 30. 3. 2021

p. Petrásek Jaroslav 8. 4. 2021

p. Plecháček Jaroslav 8. 4. 2021

pí Maryšková Božena 13. 4. 2021

p. Velát Josef 13. 4. 2021

pí Kosnarová Anna 14. 4. 2021

pí Sudková Ludmila 15. 4. 2021

pí Páclová Helena 16. 4. 2021

pí Dachovská Jiřina 20. 4. 2021

pí Fídrová Emilie 21. 4. 2021

p. Kalousek Jaroslav 28. 4. 2021

pí Tvrdíková Marie 29. 4. 2021

pí Karbanová Danuše 3. 5. 2021

p. Hyršl Jiří 6. 5. 2021

pí Havránková Václava 10. 5. 2021

pí Jonášová Marta 10. 5. 2021

pí Bauerová Jitka 11. 5. 2021

pí Skvrnová Anna 18. 5. 2021

p. Kopecký Václav 19. 5. 2021

pí Drahá Emilie	3. 6. 2021
pí Koubková Jarmila	3. 6. 2021
pí Šulcová Jana	7. 6. 2021
p. Musil Miroslav	10. 6. 2021
pí Dočekalová Božena	14. 6. 2021
pí Klimprová Markéta	17. 6. 2021
p. Špůr Jan	23. 6. 2021
p. Moravec Tomáš	23. 6. 2021
pí Horečková Vlasta	24. 6. 2021
p. Šulc Vladimír	29. 6. 2021

Přejeme příjemný pobyt!

S lítostí oznamujeme, že nás navždy opustili

p. Bednář Josef	26. 3. 2021
pí Pištinková Zdenka	26. 3. 2021
pí Sedlmajerová Marie	29. 3. 2021

pí Trsková Anežka	9. 4. 2021
pí Maryšková Božena	29. 4. 2021

pí Rambousková Miloslava	7. 5. 2021
p. Tomeš Ivan	11. 5. 2021
p. Machač Ladislav	13. 5. 2021
Mgr. Janatová Míla	22. 5. 2021
p. Rossi František	27. 5. 2021

pí Kupková Libuše	20. 6. 2021
pí Hrušová Jana	24. 6. 2021
pí Burešová Miroslava	24. 6. 2021
pí Ryšavá Eliška	24. 6. 2021
pí Jonášová Marta	28. 6. 2021

Čest jejich památce!

Náš domov

2/2021

Čtvrtletník vydávaný Domovem pro seniory Heřmanův Městec.

Kontakty:

*Domov pro seniory Heřmanův Městec
U Bažantnice 63
538 03 Heřmanův Městec*

Telefon:

+420 469 660 268

E-mail:

*socialni.ddhm@seznam.cz
holubovapet@seznam.cz*

Redakční rada:

*Ing. Petr Mazura
Alena Vitvarová
Jaroslava Rousková
Mgr. Petra Holubová
Mgr. Lenka Kellerová*

Šéfredaktorka:

Mgr. Petra Holubová

Fotografie na titulní straně:

Pavel Hubáč